

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izbaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 29. mal. serp. 1881.

List 30.

Enciklika papeža Leona XIII

od 29. rožnika 1881 do patrijarhov, prvostolnikov, nadškofov in škofov itd.

(Dalje.)

Vsa oblast je od Boga.

Sicer oziroma na politiško gospostvo prav učí Cerkev, da le to izbaja od Boga; zakaj to ima očitno spričano v sv. pismu in v zgodovini keršanske starodavnosti, in verh tega sej se noben uk ne dá izmisliti, kateri bi bil bolj priméren umu ali blagru vladarjev in ljudstev koristniši.

V resnici bukve stare zaveze na mnogih krajih naj jasniše poterjajo, da vir človeškega gospostva je v Bogu. „Per me reges regnant... Per me principes imperant, et potentes decernunt justitiam — Po meni kralji kraljujejo... Po meni knezi gosposdujejo in mogočni vele-vajo pravico.“ (Prov. 8, 15. 16.) In na drugem mestu: „Praebete aures vos, qui continetis nationes, ... quoniam data est a Deo potestas vobis et virtus ab Altissimo — Naklonite ušesa, ki ljudstva gosposdujete, ... zakaj od Gospoda vam je dana oblast in moč do Najvišega.“ (Sap. 6, 3–4.) Ravno tisto je v Ekleziastiku: „In unamquamque gentem Deus praeposuit rectorem — Čez vsako ljudstvo je Bog postavil vladarja.“ (Eccl. 17, 14.)

Toda, kar so se ljudje od Boga učili, to so po poganski vraži zlagoma pozabili; zakaj kakor je le-tá popačila pravo podobo reči in mnoge zauméne, tako tudi obliko in lepoto pri gosposdovanji. Potem pa, kjer je keršanstvo posvetilo, je nečimurnost odstopila prostor resnici in zopet je pričelo svetiti prelepo in Božje načelo, od kterega izvira vsa oblast. Rimskemu deželnemu oblastniku, ki se je bahajoč z oblastjo hvalil, da ga zamore izpustiti in obsoditi, je odgovoril Kristus Gospod: „Non haberes potestatem adversum me ullam, nisi tibi datum esset desuper — Ne imel bi nobene oblasti čez mene, ako bi ti ne bila dana od zgorej.“ (Jan. 19, 11.)

Pri razlaganji teh beséd pravi sv. Avguštin: „Discamus, quod discit, quod et per Apostolum docuit, quia non est potestas, nisi a Deo — Učimo se, kar je rekel in kar je tudi po aposteljnu učil, da je ni oblasti, razun od Boga.“ (Tract. CIVI in Joh. n. 5) In kakor odglas nauka in zapoved Jezusa Kristusa se je razlégal nepod-

kupljivi glas aposteljnov. Poganskim vladarjem podverženim Rimljanom je dán visoki in pomenljivi izrek sv. Pavla: „non est potestas nisi a Deo — Ni je oblasti razun od Boga“, iz česar, kakor iz vzroka, izpeljuje sklep: „Princeps Dei minister est — Poglavar je Božji služabnik.“ (Rim. 13, 1–4.)

Cerkveni očetje so se skerbno prizadevali, da so ta nauk, v katerem so bili podučeni, spoznavali in razširjali. Sv. Avguštin pravi: „Non tribuamus regni et imperii potestatem, nisi vero Deo — Deržavno in gospostveno oblast pripisujmo le samo pravemu Bogu.“ (De Civ. Dei lib. V., c. 21.) V tem pomenu pravi sv. Krizostom: „Quod principatus sint et quod alii imperent, alii subjecti sint, neque omnia casu et temere ferantur... divinae esse sapientiae dico — Da je gosposka in da eni zapovedujejo, drugi so podložni in se ne godí vse po slepem primérleju... to pripisujem božji modrosti.“ (In Epist. ad Rom., homil. 23. n. I.) Ravno to priča Gregorij Véliki, ker pravi: „Potestatem Imperatoribus ac regibus coelitus datam fatemur — Spoznamo, da cesarjem in kraljem je oblast z nebés dana.“ (Epist. lib. II. Epist. 61.) Pač da, sveti učeniki so ravno to zapoved z lučjo natorne pameti pridobivati iskali, da se tudi tistim, ki vodbi uma nasledujejo, kakor skoz in skoz prava in resnična skaže. In v resnici natora, ali bolj prav rečeno, Bog, začetnik natore, veléva ljudém, da naj v deržavljanskem družbinstvu živé. To jasno kaže dar jezika, mogočni posrednik družbinstva, in mnogi prirojeni dušni nagibi, pa tudi mnoge potrebne in silo tehtne reči, kterih posamezni ne more doseči, dosega pa jih v zvezi in družbi z drugimi. Ne more pa obstati ali misliti se nobena družba, v kateri kdo volje posameznega ne vodi tako, da iz vólj mnogih postane nekako le ena sama volja, in ta jih res in v redu vodi v občni veči prid; hotel je tedaj Bog, da v deržavnem družbinstvu bodi kdo, kateri naj množini zapoveduje. In tudi to je velike tehtnosti, da oni, po kterih veljavi se deržava vlada, morajo zmožni biti deržavljane tako k pokoršini siliti, da je le-tém nepokoršina naravnost greh. Ali, noben človek v sebi ali iz sebe nima oblasti svobodne volje družih po vezéh tacega gospostva siliti. Bog sam, stvarnik in gostavodajavec vsih reči, ima to oblast, in tisti, ki jo rabijo, jo morajo rabiti kakor tako, ki jim je od Boga izročena. „Unus est legislator et iudex, qui potest perdere et liberare. — En postavodnjavec in sodnik je,

ki zamore pogubljeni in reševati.“ (Jak. 4, 12.) To se kaže pri vsakterem gospostvu. Da gospostvo mašnikovo od Boga izhaja, je tako znano, ter pri vseh narodih veljajo za služabnike Božje in se za take imenujejo. Ravno tako oblast družinskih očetov ima nekako zaznamnjan pečat in podobo veljavnosti na sebi, ki je v Bogu, „a quo omnis paternitas in coelis et in terra nominatur — od kterega izhaja vse očetovstvo v nebesih in na zemlji.“ (Eph. 3, 25.) Tako pa razne oblike oblasti imajo prečudno podobnost med seboj, ker vir vsakega gospostva in veljave, kjer koli se nahaja, izhaja od Enega ravno tistega stvarnika in Gospoda svetá, od Boga.

(Dalje sledi.)

Sveto leto pa molitev in bratovšine.

(Dalje.)

Po priprošnjah usmiljenih samarijanov iz vic rešene duše svojih dobrotnikov zlasti še v njih zadnjem boju ne pozabijo in jih pred napadi in grozovitimi skušnjavami hudobnega duha varujejo. Tako je brati od nekega pobožnega moža, posebnega prijatla ubogih duš v vicah, da je prišel do smerti in mu je silno bilo terpeti pred napadi hudobnih duhov, ki so ga neizrečeno s skušnjavami nadlegovali ter ga skušali pogubiti. Naenkrat pa mu pride iz nebes na pomoč velika truma izvoljenih, ki v beg zapodijo peklenške pošasti. Začuden zaradi take prikazni, ob enem pa tudi napolnjen s tako otranjo tolažbo, kakoršne še do tega trenutka nikdar v svojem življenju ni občutil, jih praša: Prosim vas, povejte mi, kdo ste, ki ste me s takim čistim veseljem napolnili? Odgovorijo mu, da so nebeški prebivavci, ki se imajo njegovim priprošnjam za svoje rešenje zahvaliti in so prišli v zahvalo za njegovo milosernost iz smerti k življenju, iz vojske k zmagi in slavi, iz kraja terpljenja v posestvo večnega veselja ga prepeljati. Umirajoč se pri tej veseli novici nasmehljá, zatisne mirno oči in umerje; njegov obraz je bil kakor odsév nebeške svetlobe. Duša pa se je preselila v nebesa, spremljana od teh nebeških prebivavcev. *)

Ti zgledi kakoršnih bi se dalo še veliko povedati, kažejo, kakošno moč ima doprinašanje dobrih del in molitev že samo posameznih za reševanje duš iz vic, in kako da so one svojim dobrotnikom hvaležne. Ako pa že molitev in druge dobre dela posameznih za rešenje vérnih duš toliko moč imajo, ako že posamezne verne duše v vicah zamorejo vernim na zemlji, zlasti še svojim dobrotnikom, toliko pomagati; koliko bo potem še le združena molitev njim pomagala, koliko jih iz vic rešila in kako mogočna bo njih priprošnja pri Bogu, ako bodo potem cele trume rešenih duš za svoje dobrotnike neprenehoma prosile! Njihova združena priprošnja bo tim bolj gotovo uslišana, ker Bog te duše neizrečeno ljubi, toraj tudi njih rešiteljev iz vic gotovo ne bo pustil brez plačila.

Česa naj nas pa vse to spominja in k čemu naj

nas spodbuja, zlasti v današnjem lahkomisljenem stoletju, v letošnjem svetem letu? Kakšen sklep bomo naredili, kaj vse storili, kje iskali pomoči, videči, kako svet v dobrem peša, hudobija pa se vedno naraša? Kaj nam je storiti, videčim, v kakošni nevarnosti se znajde katoliški svet: kje bomo iskali pomoči, kje mogočnih priprošnjikov? Pri Bogu bomo iskali božjega neskončnega usmiljenja, kajti le pri njem je milost in obilno odrešenje.

Da bo pa naša ponižna molitev imela tim večjo moč, preskerbimo si pri vernih dušah usmiljenih besednic. To se bo zgodilo, ako pomagamo njih terpljenje zljajševati, ako jih iz vic rešujemo, ter jih tako nekako zavezemo za nas pri Bogu prositi in nas v dušnih in telesnih zadevah s svojo priprošnjo mogočno podpirati. V tem svetem času, v svetem letu, hočemo torej posamezno in združeno za verne duše veliko moliti, jih reševati iz kraja terpljenja, ter si tako pot pripravljati, ravno pri njih dobiti naj boljših besednic. Doprinašati hočemo njim v prid vse dobre dela, s kterimi koli jim je mogoče zdatno pomagati, da bomo po njih priprošnji tim bolj gotovo uslišani po zgledu sv. Katarine Bolonjske, ki je rekla: „Kar nisem po priprošnji svetnikov dosegla, dosegla sem po priprošnji vernih duš v vicah.“

Poglejmo torej, ktere molitve, kakošne pobožnosti hočemo v ta namen za duše v vicah opravljati, in da bi zlasti zdaj v sv. letu naša združena molitev, kakor tudi vse druge dobre dela imele tim večjo moč, v ktere bratovšine se hočemo zapisati.

Vsaka molitev, da je le prav opravljena, ima za rešenje vernih duš veliko moč, kakor sv. pismo brez razločka od nje govori, ko pravi: „Sveta in dobra je tedaj misel za mertve moliti, da bodo grehov rešeni.“ (2. Mak. 12, 46.) Kar koli toraj moliš ali očenaš, vero, angelsko češenje, rožni venec, ali če iz kakih molitvenih bukev moliš litanije, ali ktere koli molitve, ali če tudi le znotranjo molitev opravljaš, ali če sam za-se ali združeno moliš, ali kako pobožnost opravljaš in ob enem pa vsakrat, ali pa vsaj zjutraj za celi dan namen narediš, da naj bo vse to za duše v vicah; vedi, da z vsako molitvijo in pobožnostjo jim zamoreš pomagati, zljajšati njih grozovito terpljenje, ali jih celó iz vic rešiti. Moli torej za verne duše, kar veš in znaš; če bi tudi nič drugega ne molil, kakor apostoljako vero, očenaš, angelsko češenje, tvoja molitev bo njim pomagala in sicer tim več, čim gorečnejše in s čim čistejšim srcem boš za-nje molil.

Ako pa imaš in znaš več molitev, opravljaj take, ki ti naj bolj dopadejo, ki te naj bolj k pobožnosti vne-majo; izberi si še posebno take, za ktere je mnogo od-pustkov podeljenih, vedoč, da z odpustki je mogoče veliko pomagati vernim dušam. Takih z mnogoterimi odpustki obdarovanih molitev in pobožnost je veliko.

Lepa in obširna zbirka z mnogoterimi odpustki obdarovanih molitev in pobožnost se nahaja v bukvah „Odpustki“, spisal g. P. Sajevec, ki obsegajo 364 strani in se dobivajo v Ljubljani pri Ničmanu, v kterih je tudi precej obširen nauk o odpustkih.

Druge primérna knjiga je „Sveto leto“, sestavil visoko častiti prošt gosp. dr. Anton Jarc. Te bukvice, če tudi majhne in obsegajo le 128 strani, obstojijo iz dveh delov in so kaj praktične. *) Pervi del je določno namenjen letošnjemu svetemu letu. Precej v začetku je povedano, kaj in kolikerno da je sveto leto sploh, kedaj in v kakošnih okolišinah se razpisuje in kaj je vzrok zlasti letošnjega nenavadnega svetega leta. Potem sledijo

*) Dobijo se v Ljubljani v katoliški bukvarni vezane na pol v platnu po 35 sld.

*) „Manuel de prières et de pratiques pour les âmes du purgatoire“ par Quéloz, str. 330; v zalogi pri Kittler-u v Lipskem (Leipzig) in v Parizu pri Laroche, rue Bonaparte, 66. Te bukve za duše v vicah so iz laškega v francosko prestavljene. Na prvih 132 straneh je najprej popisana bratovšina Matere Božje v nebo vzete za duše v vicah, kakoršna je v Ljubljani pri čé oo. Franciškanih, potem sledi zbirka molitev, obdarovanih z odpustki; str. 133 — 236 obsega „mesec november“ po zgledu slovenskih bukev: „Pomoč dušam v vicah“; na str. 237 — 246 je koledarček odpustkov, ki so razdeljeni na posamezne dneve mesecev celega leta.

raznotere molitve v prvi, drugi in tretji cerkvi, ki se imajo obiskati.

Druga polovica ima podobo molitvenih bukev, ki imajo to prednost, da so sestavljene le iz takih molitvic, ki so obdarovane z mnogoterimi odpustki. S tako vrvanami bukvicami je vstreženo posebno prijatlo odpuštkov in pa duš v vicah, vedočim, da se z odpustki njim lahko veliko pomaga, kar je tudi namen tega oddelka, da bi namreč po tej poti došlo veliko pomoči vernim dušam, one naj bi pa potem iz hvaležnosti za svoje dobrotnike in rešitelje pri Bogu prosile in jih podpirala v njih prošnjah za dosego namena svetega leta.

Da bi se ta namen tim bolj gotovo dosegel, treba je bilo precej v začetku pojasniti odpuštkov sploh kaj da so, potem kaj da so nepopolnoma, kaj popolnoma odpuštki, kaj je odpuštek svetega leta; kaj se tirja za vdeleževanje vsacega odpuška, kakor tudi odpuška letošnjega svetega leta.

Jutranja molitev obstoji iz dvanajstih takih z odpustki obdarovanih kratkih zdihljejev in molitvic; — sveta maša ima takih daljših in krajših molitev devet; — popoldanska pobožnost jih ima štiri; — češenje zakramenta presv. Rešnjega Telesa jih ima osem; — od sv. križevega pota je povedano, pod katerimi pogoji se je mogoče z njim prav veliko odpuštkov vdeležiti; — tako pojasnenje je tudi od rožnega venca; — kratkih zdihljejev primernih za zmiraj, drugih zlasti v kaki nevarnosti, skušnjavi, po storjenem grehu, je eno in dvajset; — večerna pobožnost ima desetero takih molitvic; — kratko pojasnenje in pogoji popolnoma odpuštkov ob smertni uri. Na zadnje je še „Sostavek popolnih odpuštkov, ki se zamorejo vsak dan mesca zadobiti po spolnjenih zadevnih pogojih“, katerih je eno in dvajset naštetih, in „Sostavek lahko zadobljivih nepopolnoma odpuštkov, katerih je tri in dvajset navedenih“.

Iz tega je razvidno, da so te bukvice posebno pripravne za porabo v letošnjem svetem letu, kakor tudi za porabo v vsakem času. Želeti je torej, da bi se te bukvice zelo razširile med svet; zavoljo tega se jih je dalo tiskati tri tisoč in Bog daj, da bi jih bilo treba še ponatisniti, kdor koli si jih bo omislil, se bo prepričal, kako velika priložnost je tu ponudena, da se more z majhnim trudom prav veliko odpuštkov vdeležiti za se in pa za duše v vicah, katerim tako močno pomoči želimo.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Telegram katoliške družbe in odgovor sv. Očeta.*) Iz vseh krajev sveta se pošiljajo v Rim telegrami, s katerimi se naznanja stud nad skrunjenjem košic Pija IX. Tudi odbor katoliške družbe za Kranjsko je telegrafiral 23. jul. v Rim sv. Očetu. Obseg je bil:

„Ker so se romarji povernili silo razveseljeni domú; ker smo brali neprimérljivo encikliko od 29. jun. in pa preljubeznjivi govor Njih Svetosti 5. jul. do romarjev; — pa tudi ko smo slišali preklicane skrunjenja, storjene košicam Pija IX; si ne more kaj ter naznanjamo Vaši Svetosti nad prešnjimi rečmi naj više veselje, nad poslednjo pa naj skrajniši studenje, ki smo Vam naj zvestejši podložniki do groba.“

V latinščini se telegram glasi:

Eminent. Card. Jacobini — Romam.

Reversis peregrinis exultantibus, lecta Encyclica de 29. Jun. insuperabili, sermoneque V. S. de 5. Jul. suavissimo; — auditis autem nefandis injuriis Pii IX. ossibus illatis: non possumus quin de prioribus summam

jubilationem, de posteriore autem horrorem extremum exprimamus Vestrae Sanctitati ad sepulchrum usque adhaerentes.

Dr. Antonius Jarc,
praepositus societatis catholicae.

Odgovor iz Rima:

Pn. dr. Antonu Jarc-u, predsedniku katoliške družbe.

Občutki v Vašem telegramu naznanjeni so bili silno prijetni Njih Svetosti, kateri Vam, romarjem, in vsem katoliškim družnikom naznanjajo zahvalo in z vso ljubeznijo podelijo apostolski blagoslov.

L. Kardinal Jakobini.

V latinščini:

P. T. Dri. Antonio Jarc, praeposito Societatis catholicae.

Sensa Tuo telegrammate expressa summopere accepta sanctissimo Domino, qui gratias Tibi et peregrinis, nec non cunctis sodalitates catholicae sociis agens eis apostolicam benedictionem peramanter impertit.

L. Card. Jacobini.

Iz Ljubljane. (*Slovansko in italijansko romanje, ali: Ne vdajmo se!*) V govoru Leona XIII do slovanskih romarjev 5. julija so gotovo mnoge serca presunile besede: „Od začetka Našega papeževanja, ko smo vidili Cerkev Jezusa Kristusa iz mnogih vzrokov neusmiljeno terpinčeno sredi med ljudstvi, ki so Nam najbližnje, in ko Nam je bil ta pogled presilno bridek, Nas je gnalo obrniti oči proti Jutrovemu, želeli namreč smo ondi v spominih preteklosti najti kak razlog tolažila in veselega upa za prihodnje.“ Te za Slovane tolikanj častivne besede so zbudile nekako posebno pozornost, ktere so tudi vredne. „Unità“ od 24. jul. ponovivši te besede kliče: „In glejte, tolažilo preveliko je došlo očetovskemu papeževemu sercu od spodbudnega pogleda teh poldrugi tisoč romarjev, ki so prihiteli iz daljnih dežel, z velikimi pritežnostmi in ne z malimi stroški, da so se vergli pred namestnika Jezusa Kristusa na zemlji in so ga počastili. Leon XIII je govoril jasno, in ves katoliški svet je veselja pskakoval zarad tolažila, ki ga je ta dan najvišji Pastir prejel.“

Dalje pa omenjeni list tudi ne more zamolčati očitanja, ki je v onih besedah za laški narod, in kliče: „Oh, naj bližnji narodi k apostolskemu Sedežu so tedaj tisti, ki napravljajo več žalosti in bridkosti vesoljnemu Očetu vernikov? In niso mar med temi narodi Italijani, ki nehvaležno pozabljajo naj imenitniši dobrote, ki so jo prejeli od Boga s tem, da je sveti Sedež postavil v Rimu; oni pa se terdovratno in izdajsko vojskujejo zoper njega?... Oh, to dvoje vprašanje nam leži na duši kakor skala in nam kri sterjuje. Očitanje sv. Očeta zoper nas je le vse preveč zaslužno; zgoli zniževanje in sramota nas pokriva, ako primérjamo nas in naše djanja z onimi ubogimi Slovani, ki v tem, da se borijo zoper svetno preganjanje moskovsko in muslimansko, so vedili pa vero ohraniti kljub naj terših žertvovanj.“

Pisatelj se dalje tolaži s tem, da le en del Italijanov je med brezbožnimi odpadniki (apostati), večina Italijanov je vedno katoliška: „zadosti pa so psovanja zaveržencev (canaglia) pri mertvem preslavnem Piju papežu, da pokažejo do kakega znamnja pogreznjenosti v sovraštvu zoper Boga so se znižali šuntarji ljudstva in spačene derhali.“

Časnik toraj navdušeno vabi Italijane k velikanski božji poti v Rim, rekoč: „Mi katoliški Italijani, ako v naših sercih res gori ljubezen do papeža, kakor v sercih Slovanov, smo dolžni rimskemu Papežu veliko zadostovavno djanje.“ Naj toraj pridejo v Rim z vsih strani polotoka laškega in prinesó naj ranjenemu sercu namestnika Kristusovega kapljico balzama. In to romanje,

pravi, mora biti veliko, številno: ako je bilo tako daljnih Slovanov poldrugi tisoč, koliko več mora biti Italijanov, ki so blizo in pridejo brez pritežnosti! Saj tri tisoče, zunaj teh, ki so v Rimu, jih mora biti, in bogati naj podpirajo ubožne, kakor so delali zdaj slovanski romarji, in poprej nemški, francoski, španjski. „Ne, ni preveč, ako zahtevamo, da Italijani v vdanosti do sv. Stola naj se ne dajo premagati Slovanom, Francozom, Španjcem, Nemcem.“ Tako sklepa „Unità“; mi pa kličemo: „Ne dajmo se!“ V spoštovanji, vdanosti, zvestobi, ljubezni do sv. Očeta papeža se mi Slovani nikomur ne damo premagati! Privabili bodemo, zlasti tudi z molitvijo, še svoje ločene brate v katoliško Cerkev in véliki slovanski narod mora napolnovati velik dél ovčnjaka Kristu-sovega na zemlji. Bog daj že skoraj!

Ljubljanska gimnazija je ob koncu šolskega leta imela 591 očitnih in 4 postranske učence, to je, iz Kranjskega 529, in sicer Ljubljančanov 146, Gorenjcev 201, Notranjcev 84, Dolenjcev 98, sicer iz Avstrijskega 62, n. pr.: 13 Primorcev, 5 Korošcev, 22 Štajarcev, 6 Dolnjo-Avstrijancev, 3 Tirolce, 3 Bohemce itd. Vsi gimnazijalci so katoličani. Izverstnih je 74, s prvim redom 379, z napovedano popravo 52, z 2. redom 56, s 3. redom 28.

Novo šolsko leto se prične 16. kim. s sveto mašo k sv. Duhu. Novi učenci se imajo oglasiti od 13. do 14. kim. in prinesiti kerstni list in šolske spričala poslednjega leta, pa plačati 2 gl. 10 kr. vpisnine in 1 gl. za učne pomočke, kar se dá nazaj, kateri poskušnje za sprejemo ne dostane. Sprejemne in popravne poskušnje se začno s 15. kim.

V novomeški gimnaziji je bilo ob koncu šolskega leta 172 učencev, med njimi 27 odličnih, 112 s prvim, 21 z drugim, 1 s tretjim redom, 10 jih ima privoljenje za popravo. Po domačiji jih je 13 iz mesta, 143 Kranjcev, 11 Štajarcev, 2 Hrvata itd. Po veri sta samo 2 drugoverca. Učencov je 5 iz reda sv. Franciška, 12 pa svetnih. — Gimnazijalna kronika naznanja, da za pridobitje od Nj. Svetosti Leona XIII razpisanega odpustka je gimnazijaska mladina 21. rožn. in 7. mal. serp. v procesiji obiskala cerkve, kakor je predpisano, 6. mal. serp. pa je imela praznik ter so 7. mal. serp. skupno prejeli zakramente sv. pokore in sv. R. Telesa. V god slovanskih aposteljnov ss. Cirila in Metoda so bili gimnazijalci pri slovesni sv. maši in zahvalni pesmi. To je pošteno in hvale vredno.

Na ljubljanski realki je bilo ob koncu leta 221 učencev, in sicer razun enega juda, enega nezed. gerka in 2 protestantov vsi sami katoličani. Po domačiji je 72 Ljubljančanov, 63 družih Kranjcev, Cis- in Translitvancev 93 in 3 Italijani.

V Štangi, 21. mal. serp. — Binkoštno nedeljo je nas zadela velika nesreča. Ubil se nam je véliki zvon. Treba je zdaj nam dveh ali treh novih zvonov. Naša majhna in močno revna duhovnija bo težko vse, kar bodo novi zvonovi (to je, okoli 2500 gl.) stali, plačala sama, posebno ker imamo zmiraj le slabe letine. Lansko leto je bila toča, pa zopet letos je nekoliko poškodovala po Širmanskem hribu. Če bi kak častivec sv. Antona Pad. ali pušavnika (ki imamo oba tù), ali moj osebni prijatelj, ali kdor si bodi, v ta namen hotel kaj podeliti v sv. letu, se bo s priserčno hvaležnostjo sprejelo in bode naš poseben dobrotnik.

Štangarski župnik.

Pod Čavnom, 17. mal. serp. (Dalje.) Od cerkve sv. Petra, ki je največa na svetu in ima prostora za več ko 50.000 ljudi, še govorim ne, ker zmanjkajo mi besed,

pa tudi časa, ker govoriti ali pisati bi moral ne ure, ampak cele dneve, ako bi hotel le nekaj omeniti. Ganila, res, ganila do solz me je v tej cerkvi rakev sv. Petra, kjer on počiva in tista vedna bliščoba 89 svetilk, ki noč in dan tam goré in nezmérne prostore nekaj malo razsvitlujejo. Pa kaj hoče razsvetliti ta bliščoba v tako velikanskih, bi rekel, pač nezmérnih prostorih! Tù vedno vidiš romarje in druge verne v gorečo molitev vtopljene in ni ga trenutka, da bi tam kdo ne molil, zdihoval, jokal in rok proti nebu ne povzdigoval. Se vé, da smo tù tudi mi slovanski romarji na kolena poklekneli, globoko se ponizali in mile prošnje pošiljali k večnemu Bogu in k pervaku aposteljnov. Veliko izmed nas, zlasti čez vse pobožni Poljaki, verglo se je kar na obraz, ter molilo prav v duhu sv. vere, v prahu zemlje. To storili so ne le priprosti izmed romarjev, ampak tudi najbolj odlične osebe, knezi, velikaši, učenjaki, duhovni itd. Bolj milih in ginljivih prizorov pač nisem še vidil! Nikdar mi iz spomina ne prejdejo blagi tisti trenutki, ki sem jih tu imel. Ogleдали smo si potem, kolikor je bilo moč, velikansko cerkev. Izverstno „Gomilšakovo popotvanje“ mi je prav veliko pomagalo in moram reči, prav dobro služilo. Prezreti ne smem pri tej priliki ogromne kuple. Bili smo trije nas duhovnov v njej. Pot gori je enaka široki cesti. Nekemu drugemu duhovnu, ki je z nami šel, delala se je omotica, ko smo z visokosti 117 metrov gledali v cerkev na klečijoče ljudstvo. Kupla je delo, ki presega vse, kar koli je roka človeška kedaj postavila na svetu. Trije duhovnov zlezli smo tudi v jabelko verhu kuple, ki ima prostora za kacih 18 ljudi; truda je sicer po železni lestvici nekoliko, pa poplača se s prekrasnim razgledom na ves Rim in s spominom, da je bil človek v jabelku šen-peterske kuple. Ne zabim, da sem verh cerkvene strehe tudi vodo pil iz fontane (vodnjaka), ki je do tje gori speljana in teče. Občudoval sem gori stoječe hiše za zidarje in druge delavce.

Druga bazilika, ki se mi tudi nikdar ne bo iz spomina zbrisala, je ona Mariji Devici posvečena. Maria Maggiore (Marija Snežnica) imenovana. Res je tako lepa, velikanska in kusno izdelana, da je romar kar zapustiti ne more. Gre do vrat, pa verne se nazaj. Kar pa v to cerkev romarja najbolj vleče so sv. betlehemske jaslice, ki se tù hranijo in vidijo; le škoda, da se kažejo le redkokedaj in le večim trumam romarjev. Tudi tù vedno obilno pobožnih duš moli in na tleh klečé in ležé zdi-huje. In kdo bi tudi tukaj ne pokleknil? Kdo bi tù svojega kolena in života ne pripognil, ko pred njim stojé Jezusove preljubeznjive jaslice, slamica, na kateri je ležalo Božje Dete, plenice, v ktere je bilo povito? Romarju se zdi, da tù čuje angeljsko prepevanje: „Čast Bogu na višavah!“ itd. Oh pač čudo božje previdnosti! 1900 lét bo kmalu, odkar je Devica v te jaslice Dete božje položila, in vendar se jih še en sam červ ni dotaknil! Tje bi jaz peljal vse tiste mlačne in merzlotne kristjane, ki so za sv. reči tako merzli, in tù bi se morda vendar gotovo ogreli! Tje bi peljal vse tiste malomarne duše, ki le za ta svet skerbé, in tam bi se pač prepričale, da ta svet ni nič, da na zemlji smo vsi le reveži, in bogati so le tisti, ki kaj dobrega storé in za večnost skerbé; res da, tje bi vlekel tiste brezvrce današnjih „razsvitljenih časov“, ki nič ne verujejo, razun le kar ošlatajo ali vidijo, in še tega ne vselej. Tudi tù vedno goré svetilke. Pa za danes dosti.

Eden romarjev.

Pastirski list novega Kerškega kneza in škofa preč. gosp. Petra Funder-ja. (Konec.)

II.

Ko je Gospod svojih 72 učencev razpošiljal, rekel jim je: „Kjerkoli v kako hišo pridete, recite najprej:

„Mir bodi v tej hiši.“ In ako je tam otrok mirú, potem bode Vaš mir nad njim počival; ako pa ne, bode mir k Vam se vernil.“

Ker je Jezus Kristus svoje aposteljne razpošiljal z naročilom: „Mir bodi z Vami“ in ker jim je djal: „Kakor je mene Oče poslal, tako tudi jaz Vas pošljem“, zato jim je ob enem tudi naročil, naj oznanujejo in delijo nebeški mir po hišah in v družinah. Podlaga keršanski družini je zakon, pa ne tak zakon, katerega imajo, rekel bi, samo za kako posvetno pogodbo, ampak tisti zakon, katerega je Kristus povzdignil k časti zakramenta nove zaveze, o katerem sv. apostelj Pavel pravi: „Ta skrivnost je velika, jaz pa Vam povem, v Kristusu in v cerkvi.“ Kateri v milosti Božji, tedaj z Božjim mirom v sercu v zakon stopijo, pridobijo posebno pomoč od Boga, da zamorejo združeni v lepi zastopnosti med seboj živeti in ložeje spolnujejo zapoved: „Eden drugemu naj pomaga breme nositi, tako bote dopolnili Kristusovo postavo.“

Poseben blagoslov sv. zakona, upanje države in cerkve, so otroci. O njih naš Zveličar govori: „Dajte otročičem k meni priti in ne branite jim, ker za takošne je nebeško kraljestvo.“ Prav zoper to zapoved Kristusovo ravná sedanji svet, ki hoče cerkvi odvzeti ali vsaj prikrajšati vpljiv na izrejo in pobožna opravila mladine. Ako nočete okusiti v svojih hišah in družinah grenkega sadú zanemarjene izreje, tedaj podpirajte svoje dušne pastirje v njih pastirovanji; tudi sami jemljite si vso skerb za dušni mir tistih, ki so Vaši skerbi izročeni. Pa besede same le malo izdajo. Zatoraj dajajte svojim domačim lep izgled: opravljajte vestno domače pobožnosti, radi in zvesto zahajajte k Božji službi, pobožno sprejemajte ss. zakramente in natanko spolnujte Božje pa cerkvene zapovedi. Če tega ne storite, zadene Vas terda sodba sv. pisma: „Ako kdo za svoje, zlasti za domače skerbi nima, ta je vero zatajil in je hujši od nevérnika.“ Ne dajte, da bi Vas zmotili in zapeljali sedanji neverni ali slaboverni časi; temveč recite, kakor nek pobožen služabnik Božji v stari zavezi: „Jaz pa in moja hiša bodemo Gospodu služili.“ Take hiše stojé terdno in o njih pravi mili Jezus: „Ploha se je vsula, neurniki so prihrumeli, vetrovi so se vperli v hišo, pa ni padla, ker je bila pozidana na skalo.“ Prav veliko tacih hiš, to je čast za celo sosesko, za celo škofijo; tedaj zamore višji pastir po pravici reči: „Mir bodi tej hiši“.

Ko je Gospod svoje učence razpošiljal in gledal veliko množico ljudstva, pa majhno število učencev, takrat je rekel: „Žetev je sicer velika, pa delavcev je malo, prosite tedaj gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.“ Teh delavcev pošiljati na fare, mi dela največjo skerb, ko nastopim svojo škofovsko službo. Rajnega našega škofa Valentina je pogostoma serce bolelo, ker niso mogli vselej uslišati poslanih móž, ki so dohajali iz kake pogorske fare in so skoraj na kolenih, s solznimi očmi, s povzdignjenimi rokami za dušnega pastirja prosili. Pomanjkanje duhovnikov je v Kerški škofiji tako naraslo, da se morajo po dve, še celo po tri fare izročiti enemu samemu duhovniku. Kaj pa je temu krivo? Zadolžilo je to siromašno plačilo mnogih duhovnij, pa tudi neka neprijaznost, s katero se ravná še s takimi duhovniki, ki so skerblijivi in hvale vredni, le zatega voljo, ker so duhovskega stanú; zakrivilo je to še mnogo drugih reči. Da duhovnikov pomanjkuje, zadolžila je pa tudi prav zares domača izreja in poznejši poduk sedanje mladine, v kateri se veselje do duhovskega stanú ne vzbuja, pogostoma le zadušuje, kadar se že samo prikaže. Zato Vas prosim, keršanski očetje in matere! pomagajte mi delavcev iskati! Prosite gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev. Če ne morete sami kate-

rega izmed svojih otrok odbrati za duhovski stan, pa vsaj po svoji moči podpirajte „Marijanišče“, ki je za to ustanovljeno, da mlade ljudi za duhovski stan izreja.

III.

Sv. Gregor Nazijanski je pobegnil iz domačega kraja, da se odtegne škofovski službi, katero so njemu namenili. To djanje pa je zagovarjal s tem, da se strahoma ne upa v duhovskih rečéh voditi tako velike množice ljudi, kateri so sebi po vsem ne enaki. Ravno taka boječnost mora dandanes nehoté se polastiti vsacega, kogar kličejo na tak škofijski sedež, kjer so prebivalci ločeni po zasebnih željah, političnih strankah in narodnih prizadetjih. Vse kaže na to, da je nastopil tisti čas, o katerem je Gospod prerokoval: „Vstajalo bo ljudstvo zoper ljudstvo, država zoper državo.“ V skrivnem razodenji, ko Jagnje odpre drugi izmed sedmero skrivnostnih pečatov, beremo te-le besede: „In prišel je drug konj, rudeč kot ogenj, in onemu, ki je sedel na konji, bilo je dano, mir vzeti od zemlje.“ Tudi po naši državi se nahajajo take stranke in nesrečni narodni pripiri žugajo ukončati Gospodovo obljubo: „Jaz Vam hočem mir dati po Vaših pokrajinah.“ Ta mir je stanoval do sedaj v naši deželi, ako odštejemo nekatere majhne praske. Varovati v deželi ta mir, moram šteti med naj imenitniša pa tudi naj bolje premišljena dela svojega poklica. Vsem prebivalcem Koroške dežele, Nemcem in Slovencem, duhovnim in posvetnim moram klicati spred altarja: „Mir Vam bodi.“ Kot pripomoček, da se ohrani narodni mir, Vam polagam na serce starodavno resnico: „Cuique suum“, „Vsakemu svoje!“ Vsak narod ima pravico, da se razvija po svoje, svoj materni jezik omika in v čast postavi; tudi ima pravico, mladini pripomagati, da se nauči drugih potrebnih jezikov, vendar tako, da ji ni treba zanemarjati domačega maternega jezika. Vsaj človek ravno z besedami, katerih se je od matere naučil, najrajše naznanja vse to, kar mu do serca gre. Duh Božji govori v vseh jezicih, kakor je že v psalmih pisano: „Hvalite Gospoda vsa ljudstva, povelečujte ga vsi narodi.“ To pravico terjá vsak za se; kar pa za se terjamo, to moramo po pravici privoščiti tudi drugim; tako nas uči sveti evangelij, rekoč: „Vse, karkoli hočete, da Vam ljudje storijo, to jim storite tudi Vi.“ Narodno pravo je gotovo opravičeno, dokler se ne zlorabi za politične namene; vendar se nikdar ne smé pri narodnih térjatvah žaliti pravo keršanske ljubezni. Sej smo vsi, otroci enega Očeta v nebesih, pred katerim ni razločka med ljudstvi in narodi, med Judi in Greki, ker eden in tisti je Gospod, bogat za vse, ki ga kličejo.“ Naj tedaj nihče z ognjem ne igra, niti prepri napravlja, temveč naj se spominja besed sv. aposteljna Pavla, kateri uči: „Naj bi znal vse jezike ljudi in angeljev, pa ne bi imel ljubezni, bil bi kakor bučec bron in zvoneč zvon.“ Zatoraj Vas prosim, ohranite si ljubi mir v domači deželi, z aposeljnom Vam kličem: „Ne vračajte hudega s hudim, prizadevajte si za dobro, ne samo pred Bogom, temuč tudi pred vsemi ljudmi. Če je mogoče, kar je na Vas, imejte mir z vsemi ljudmi.“

Kristus nas je odrešil in „odkupil z dragoceno odkupnino“, „ne z minljivim srebrom in zlatom, temveč s svojo kervjo — kot čisto in neomadežano Jagnje.“ Namen, cilj in konec odrešenja pa je ta, da se ponovi mir med Bogom in ljudmi, in s tem tudi mir ljudem v ožjem in širjem okrogu. Da bode in ostane sveti, zveličavni mir v sercih, v hišah in v farah vse škofije, zato si hočem prizadevati s svojimi sodelavci v pastirovanji. Trudil se bom, da to dobro, kar so rajni, nepozabljivi moj prednik Valentin sadili, gradili in varovali, za čas mojega oskerbovanja ne bode hiralo ali umiralo, temveč da z Božjo vsemogočno pomočjo raste in sad rodi. „Zakaj,

ne tisti, kdor sadi, ne tisti, kdor poliva, je nekaj, ampak Bog, ki daje rast.“ „Vsako dobro darilo in vsak popolnoma dar — toraj tudi dragoceni dar mirú — pride od zgoraj, od Očeta luči,“ „ki daje dobro tistim, ki ga zanj prosijo.“ Zatoraj molimo in prosimo za našega svetega Očeta Leona XIII, da njega Gospod ohrani, mu dá življenje in blagoslov na svetu in ga ne izročí v roke njegovih sovražnikov. Prosimo za našega svitlega cesarja Franca Jožefa I, po besedah starega cerkovnega pisatelja, „da naj mu daje Bog dolgo življenje, terdno vladanje, močne armade, zveste svetovalce, pobožna ljudstva in mirne čase.“ Še to pristavim, naj se tudi spolnijo želje, katere so pred kratkim se budile v nas, ko so vsi narodi veselo obhajali s presvitlo cesarsko rodovino sveto družinsko zavezo cesarjeviča. Molimo za duhovske in deželске predpostavljene, da bi nas na vse to napeljevali, kar zamore k Božji časti, k naši sreči, k sreči in miru vsega keršanstva pripomagati. Molimo vsi vzajemno eden za drugega, da „večno življenje dosežemo.“

„On pa, Gospod mirú, naj Vam daje mir vselej in povsod. Gospod bodi z Vami vsemi!“ Amen.

Dano v Celovci dne 10. julija 1881 o nastopu škofovske službe.

Petrus, knez in škof.

Telečje leta.

Ta beseda, kaj ne dragi moj, ne diši tako „kusno“ ali estetično, kakor pa „telečja pečenka“, če je že katerikrat stala pred teboj. Pa če beseda ni olikana, je še manj olikan mlad človek, kateri se v tako imenovanih „telečjih letih“ res po telečje obnaša. Tudi nemška „Flegel“ in „Flegeljahre“, ali laška „zotico“, „zoticaccio“ ni kaj gladka; vendar se v bukvah rabi, — naj bi je zato v življenji mladine ne bilo nikdar viditi!

Kadar namreč mladi človek dospéva v neke go-tove leta, n. pr. v 14., 15., 18. leto, ali po okolišinah tudi prej ali poznej, se pri njem pogosto začne kazati neka divjačnost, samovoljnost, neukrotljivost v obnašanji. Marsikteri se začno vesti, kakor da bi sami imeli vse govoriti, smeli vse storiti, kakor bi nikomur pokoršine ne bili dolžni itd. Oče, mati, redniki in učenci so jim nekake malenkosti, katerim menijo, da smejo o vsaki priliki nasprotovati, njihove povelja prezirati, celo zasmehovati jih, in če se jim vse po volji ne zgodi, so nevéčni, kislí, čmerni. Doma, v hiši jim ni nič prav po volji, le ven, v družino itd. jih nekaj žene. Celó do duhovnih pastirjev se včasí védejo hrastovo in nespo-dobno. Ako so n. pr. izmed šolskega ljudstva, se jim kmali dozdeva, da že vse več vedó, kakor pa drugi ljudje, ki so veliko več šol zveršili, ali so sicer skušeni in umni ljudje. Rada se jih prijema prevzetnost, napuh, in še druge ne boljše mušnosti. Dostikrat so prav gerčasti in neotesani. Znano je n. pr., da spovedniki imajo velikrat skoz leto po dolge ure opraviti z mladino iz nekíh inštitutov, realcev, in taki „omikani gospodje“ navadno svojega spovednika na ulicah še ne pogledajo, pa tudi se nobeden ne odkrije, ko jih cela rajda gre memo cerkve. Ni tukaj prašanje za to, da duhoven ne zahteva njihove časti, temuč praša se, če je tako obnašanje „olikano“, ali ne morebiti velikoveč „flegelhaft“? Pravílo n. pr. je, da redniki in učenci na višjih odgojnih napravah, na gimnazijah, realkah, obertnih šolah morajo z mladino gornjih razredov že bolj omikano delati, kakor pa z učenci v začetnih in nižjih razredih; prašanje pa je če bi ravno to pravílo ne zahtevalo tudi od učencev višjih razredov, da bi se vedili in znali bolj

olikano obnašati, kakor pa mali pobiči? Ali se pa ne godí morda ravno nasprotno: da so mali bolj olikanega obnašanja n. pr. do učiteljev višjih šol, kakor pa učenci višjih razredov do nižjih učencov, ki menijo, da zdaj se njihove dvojke ali trojke ni več bati?

Da mladina ne ostane — ali skoro bi rekel ne po-stane neobravnana, neolikana, srova, kadar prihajajo tiste nevarne leta, za to mora skerbeti prava odgoja. Prava odgoja je zastavljena na pravo omiko serca in duha, táko pa zamore imeti v pravi meri in obliki le kdor je sam v pravi razmeri do Boga in bližnjega. Komur je Bog vse in bližnji to, kar je res po Božji volji, taki tudi zoper postave priljudnosti ne bo grešil. Priljudnost je namreč skazovanje spoštovanja, kterega smo drugim dolžni. To skazovanje je le takrat kaj vredno, kadar je resnično, in resnično je gotovo, ako je zastavljeno na versko podlago.

Učenci priljudnosti in lepe šege pravijo, da spodobnost ne smé biti véternasta ali spremenljiva. Kdor je danes do koga priljuden, jutri pa se zanj več ne zmeni, njega zadene očitanje, da je breznačajan, muhast. Kdor je priljuden, ravná z vsakim po njegovem stanu, časti in veljavi, čeni ga vrednega navadnih in primérnih pozdravov, rad mu na prašanje odgovorí, na prošnjo postreže, nikomur ne vhaja v besedo, ne spravlja nikogar v zadrego, ne ostane dolžan hvaležnosti, ni v prošnjah nadležen in presilen, pa tudi v priljudnih skazovanjih ne, ampak vse po pameti.

Priljudno, omikano obnašanje je Bogu in ljudém ljubo, ako je resnično in ne farizejsko. Zato pa, da bo pravo, mora imeti vero za podlago.

Naj nevarniše toraj je za mladega človeka, ako k „norim letom“ pride še hudobnost ali celó nevéra, ktera naj večkrat ima vir v nenravnem življenji ali v pohujšanji po spačenem tovaršu, če ne celó po kom, kateri ima še posebno dolžnost, da naj mladino v dobrem gojí in poterjuje. Še posebno, kadar pride čas mladenčém si prihodnji stan voliti, takrat neke sovražne roke iz temne dežele, ki jih nihče ne kliče, segajo vmés. Obetajo jim priporočevanje, podporo in kdo vé, kaj še vse, da bi jih le premotili, potem pa jih na cedilu pusté, kar se rado poterdi. Pa ti skrivni „agitatorji“ niso še s tem zadovoljni, da naj boljši mladenče odvrčajo od duhovskega stanú, še hudobniši, kakor te zvijače same, so njih pomočki, ktere kaže gnjili sad pri tacih zapeljanih mladenčih. Vidi se namreč naj večkrat, da je s tem odvrčanjem od duhovskega stanú sklenjeno tudi „pozitivno“ zaničevanje vere same in duhovskega stanú, kar ni več človeško, ampak je v resnici satansko počenjanje.

Ako že res mladenec dobro prevdari svoje nagnjenja in moči, ako prosí sv. Duha razsvitljenja, se morebiti tudi posvetuje s svojim dušnim očetom in zdravnikom zastran prihodnjega stanú in meni, da nima poklica za duhovski stan; kdo mu bo zameril, ako to naravnost pové staršem ali drugim, ki imajo do njega oblast ali besedo in jih prosí, da naj mu dopusté si drugo pot izvoliti? Res je velikrat okolišina ta: „Si non es vocatus, fac ut voceris — Če nimaš poklica, iší, sprosi, pridobi si ga.“; — vendar pa ne Bog in ne previdni starši ne silijo človeka, da naj se sili v stan, za kterega nima potrebnih zmožnost in lastnost. Toda ali je pa zato tebi pripušeno sovražiti, gerčiti, obrekovati stan, za kterega sam nimaš poklica? Ali imaš zato pravico druge od njega odvrčevati in jim svetišče zapirati! Boj se odgovornosti, ktera tebe pred Bogom čaka za tako sovražljivost zoper Kristusa in njegovo Cerkev!

Razgled po svetu.

Rimsko. Kardinal Jakobini je državne pooblaščenca v Rimu v posebnem pisanji opomnil na ostudne počenjanja rudečkarjev, ki so se godile od 12. do 13. jul. zoper truplo Pija IX. Zavernil je med drugim farizejstvo liberaluhov, kateri v svoji nesramnosti odgovornost za te ostudnosti išejo zvreči na katoličane; vse draženja izvirajo od prostomišljakov. Kakošna obsedena derhal da je v Rimu, se je vidilo tudi pri sodnijskem zaslišanju nekterih razsajavcev tistega večera, pri katerem se je izmed poslušavcev sodnikom žvižgalo, ploskalo pa zatoženim; potem so se básni dervili iz sodnije in so pri bližnji vrednji katoliškega lista „Frusta“ divjačnosti počenjali. — Sv. Oče so te dni ukazali počivališče Pija IX z železnim omrežjem na svoje stroške ograditi, da se obvaruje pred daljnimi oskrunstvi.

Italija in Zulu-Kafri. Madridski dnevnik „Fé“ oziroma na zverinstvo 13. jul. v Rimu zoper Pija IX prav primérno spominja na obnašanje Zulovcev o prenašanju trupla Napoleona, in obojno obnašanje váttric postavlja.

Takrat, ko je bilo truplo sinú Napoleona III prenašano k morju, da se je potem prepeljalo v Evropo, so Zulovci napravili stražo (kordon) in so po svoji šegi pokazali občutek, kateri jih je prešinjal pričó mertvega trupla.

Priméri naj se pa ta obnaša teh divjakov z onimi v Rimu.

In slednjič je pomisliti, da princ Napoleon je bil šel zoper Zulovce na boj in tam je tako življenje zgubil; in vendar ti, ki so nad njim merzili kakor nad sovražnikom, so ga spoštovali kakor merliča.

Pij IX pa v Rimu ni bil tujic; začel je bil vlado s tem, da je velikodušno pedal roke svojim neprijatom; oni pa so mu z izdajstvom (perfidnostjo), ki nima enakosti v zgodovini, napovedali vojsko na smert, ne da bi se bili odpovedali v korist si obračati velikansko pomilostenje, ktero so sprejeli s farizejskimi znamenji hvaležne všečnosti.

In kako so se ti ostudni ljudje pozneje obnašali? Vsi zlagoma so sivéli lasje Piju IX, in tisti preostudni izdajavci, ki so mu pri nastopu živo ploskali, so množili svoje prekanjene preganjanja; huje ko je teža lét tlačila Pija IX, huje so ga terpinčili černodušni sovražniki, ter je poslednjič omagal sveti papež po več kot četertstoletnem prebridkem mučenstvu.

Mislil bi kdo, da zdaj bodo zadovoljni Pijevi preganjavci. Pa ne; iskali so žaliti še Pija merliča — in žalili so ga po rimskih ulicah, skrunili, psovali, kamenje metali vanje, ki so ga spremljali, počenjali take reči, ki bi Zulovcem stud budile.

Če tedaj ti divji nad-Zulovci v Rimu ne spoštujejo Pija IX kakor merliča, kako bi spoštovali živo osebo Leona XIII, ako pride med-nje?

Francosko. Teptanje križa, zatiranje redov in sploh zloraba deželnega premoženja in oblasti Francozom oči zbrisuje in kaže se, da utegne nastopiti čas, ko postavni kralj zopet veljavo dobí. Po vsih znamenitših mestih, zunaj Pariza, pravi legitimistiška adresa do Henrika Chambord-a, so bili v njegov god shodi (banketi) njegovih prijatlov.

Iz Petrograda naznanjajo, da je v katoliško Cerkev prestopil gosp. Cytowitch (Citovič), vrednik časnika z imenom „Bereg“. Pa še več: Citovič je pristopil k Jezuitom. Ne manj pomenljivo je, kar o tem piše drugi razkolni časnik, „Golos“; pravi namreč: „Mi ko pravoslavni (to je, sledniki jutrovega od Rima ločenega vérstva) si ne dopušamo gospodu Citoviču očitati njegovega

spreobrnjenja h katoličanstvu. Vera mora biti le izras osebne prepričanja. Gospodu Citoviču, kakor mnogim Rusom, katoličanstvo za verski občutek človeški neskončno bolj zadostuje, kakor pa (tako imenovano) pravoslavlstvo, in duši vse bolj vstreza. Toraj se ne čudimo nad njegovim spreobrnjenjem.“

Ste slišali, mlačni in prostomišljaški katoličani? Tako govore, tako delajo možje, ki iz skušnje vedó, kaj je razkolništvo, ker so sami razkolniki. Vidi se pa že tudi tukaj, da „Lumen de coelo — Luč z neba“ gorkeje sije tudi že v merzlo Rusijo, — milost Božja je pričela močneje delati. Le veliko molitve, zlasti od bratovšine ss. Cirila in Metoda, in grelo pa ogrevalo se bode med našimi brati. Mladi in zmožni dijaki pa naj se pridno vadijo tudi ruskega jezika, da bodo zmožni s pismom in govorom pomagati nezedinjenim k zedinjenju. Mladenči, prezirajte, zaverzite merzlo, tuje prostomišljaštvo, zaverzite hujskanje nehvaležnih tujcev, ki Vas šuntajo zoper duhovski stan in Vam kažejo zlate gradove, ktere bi pa sami raji zasedli, kakor jih Vam privošili, ako bi se dobili dali; kajti slovanski mladi duhoven nima časa loviti praznih věš; oni imajo dan danes velik, čez vse lep poklic, ki ga velikodušni mladenec naj nikar ne zanemari, ako ga Bog v duhovstvo kliče.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

1. vel. serpana (avgusta). S. Petra ketine. — 2. Porcijunkula. (Popolni odpustki pri redovnih cerkvah sv. Frančiška Seraf.) — 3. Najdenje sv. Štefana pervega mučenca. — 4. S. Dominik. — 5. Marija Snežnica. — 6. Spomin Jezusovega spremenjenja na gori. — 7. Deveta nedelja po Bink. S. Kajetan.

Zahvale:

Št. 61. Naša ljuba mati so se hitro ozdravili, odkar sva z bratom obljubila po „Danici“ oznaniti, ako (po N. lj. G.) pomoč sprosimo. F. J. Š.

Št. 62. Po prehudih večletnih zbeganih potih svojega nesrečnega življenja sem pred podobo Marije vedne Pomočnice sprosila mir na duši, in od tistega časa sem imela moč ter sem grešno priložnost zapustila. O hvaležna bodi Marija vedne pomoči! Sprosi še drugim zagrešenim to dobroto in stanovitnost v pokori! In vi grešniki, kličem vam: pojdite prosit na Veselo goro; tam se sprosi gnada in stanovitnost! K.

Št. 63. Šest lét so me roke tako hudo bolele, da se velikokrat nisem mogla sama obleči; pa na priporočanje in po terdnem zaupanju k Naši ljubi Gospej, sv. Frančišku in sv. Roku so se mi roke popolnoma ozdravile. Naredila sem bila obljubo, ako mi Marija zdravje pridobí, da bodem po „Danici“ razglasila, kar bodi opravljeno z mojo živo zahvalo ob enem. E. P.

V molitev priporočeni:

Mati priporoča razuzdanega, kletvi in pijančevanju vdanega sina, naj bi ga na priprošnje N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožefa sv. Duh razsvetlil, da začne keršansko živeti. — Sestra prosi molitve za razuzdanega brata, ki že 17 lét živi brez ss. zakramentov, da se po priprošnji N. lj. G. in sv. Jožefa spreoberne. — Hči svojo ljubo mater za razsvitljenje in dobro spoved v

sv. letu. — Vsi, ki imajo dolgove poravnati, da to svojo dolžnost spolnijo v sv. letu. — Hči očeta v molitev, da na priprošnje N. lj. G. in sv. Jožefa dobi pomoč v vsih dušnih in telesnih potrebah, zlasti tudi v denarnih stiskah. — V spomin pri sv. maši in v bratovsko molitev se priporoča na duhu bolna oseba, kjer je tudi njeno telesno zdravje v nevarnosti. — Prav goreče v molitev in priprošnje N. lj. Gospé je priporočen zastaran bolan grešnik in še nekaj drugih globoko zabredlih duš. — Žena preserčno prosi vse brate in sestre bratovšine N. lj. G. naj zdihnejo saj enkrat, da bi mili Bog na prošnjo N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožefa se usmilil njenega moža, ki je pijanosti in še drugim pregreham prestrašno vdan. — Neki župnik priporoča v pobožno molitev celo svojo faro v neki posebni zadevi. — Nekdo, ki misli stan premeniti, da bi se zgodilo po volji Božji.

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

1. vel. serp. Prijaznost mladenčev, ki malopridne naklepe kujejo, je gnjezdo gadov; ne hodi med nje, ne podajaj se ne v besedni in ne v dopisni dogovor z njimi, da te ne končá njih strup.

2. Hudoben je, kdor se rad s hudobnimi pajdaši; in to ni samo velik greh, ampak tudi velika sramota.

3. Visoka stopinja spridenosti že je pri mladem človeku, katerega ni več groza Bogu posvečenih ljudi z nespodobnimi imeni obkladati.

4. Tvoja zunanjost bodi gospodovana od tvoje notranjosti, tvoja notranjost pa od Božje pričujočnosti.

5. Poznaš mavrico? Kdor zarad časne nasladnosti večno veselje pozabi, zida svojo hišo na mavrico, ki ne bo nikoli v tej hiši prebival.

6. Mōli, kadar je tvoja duša v nevarnosti. Ako molitev opustiš, bode tvoja duša slepa, gluha, hroma in mertva, kakor cvetica brez luči, zraka, vode in gorkote.

7. Nikar toliko ne misli, kaj bo s taboj danes-leto ali danes 15 lét, ampak veliko več to, kaj bo s taboj danes 50 ali danes 100 lét?

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Razstava — še enkrat! Prihodnjo nedeljo se začne že omenjena razstava bratovšine presv. Rešnj. Telesa, in bode samo 3 dni, namreč v nedeljo, ponedeljek in torek vsaki dan od 9 zjutraj do 6 zvečer viditi. Nobeden naj ne zamudi priložnosti ter se prepričati, koliko je marljiva bratovšina za opravo ubožnih cerkev zopet storila od lanskega leta.

Duhovsko posvečevanje. Preteklo nedeljo, torek in sredo so premilg. knez in škof dr. J. Kr. Pogačar posvečevali nove duhovne. Bili so čč. gg.: Jož. Lesar iz Ribnice, iz 4. leta (ki prezbiterat prejme 14. sept.); iz 3. leta pa: Fr. Dolinar z Dobrove, Fr. Lampe s Černega verha, Jan. Lavrenčič s Planine, in Jan. Nagode z Verhnike. — Nove maše bodo imeli ti gg.: Dolinar 7. avg. na Dobrovi, Lampe 7. avg. v Preski, Lavrenčič 7. avg. na Planini pri Vipavi, Nagode 15. avg. na Verhniki.

Ss. Ciril-Metod in mnogotere druge podobe nekako v osméri velikosti in prelepo barvane (hromotipografirane) se dobivajo v katoliški bukvarni po 12 sld.

Na Dobrovi bode v nedeljo pred drugim duhovnim opravilom slovesno blagoslovljevanje križevega pota.

Vojsko, 25. mal. serp. Ta teden, upamo, bo zadnji soeg skopnel na Vojskem; 24. t. m. ga je še bilo nekaj

v neki votlini. Navadno nikdar ne skopni v dveh globokih votlinah; ako bo pa letos skopnel, se ni čuditi, ker smo že celó pri nas, akoravno smo 3600 čevljev nad morjem, imeli na solncu nekega dné gorkote 39 stopinj po Reaumur u.

Dunajski nadškof, kakor se naznanuje, je prečast. prelat Ganglbauer.

Die slavische Pilgerfahrt nach Rom, Bericht von Dr. J. P. Jordan, pride kakor zvezčič za mesec mali serpan (julij) v „Weckstimmen“ (alten). Kdor pošlje 12 sld., jih dobi na dom poštne proste.

Dr. J. P. Jordan.

Milgsp. Al. Čjurčja, nadškof v Egiptu, Dobrovničan, se je pred nekterimi dnevi na parobrodu odpeljal proti Laškemu, umerl pa je 15. jul. na morji, zadet od mertvoda. R. I. P.

Vročina letos hudo razsaja. V Cincinatu v Ameriki, kakor pišejo, je boje v enem tednu za vročino umerlo 414 oseb. Mesto ima 162 tisoč prebivavcev.

Dobrotni darovi.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Po č. g. Jan. Porentu 50 gl. — H. Jama 2 gl.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Iz Mirne 21 gld. — Z Bučke 16 gld. 40 sld. — Iz Šmihela pri Novem mestu 10 gl. 10 sld. — Iz Mošenj 12 gl. — Iz Šmartnega pod Šmarno goro 6 gl. — Po č. g. stolnem kaplanu Jan. Porentu 26 gl. 92 sld. — Gospa Ana Čikova 2 gl. — Dobrotnica 40 sld. — Nežika Hudovernik 20 sld.

Za sv. Očeta: Ižanska fara po preč. g. kan. Jož. Hočevarji 16 gl. 45 sld. — Po preč. g. kan. Jan. Vovku iz Nov. mesta, v namen sv. leta, 1 tol. za 2 gold. in 3 st. dvajset. — Po g. J. Porentu neimen. 5 gl. — S Homca 3 gl. 34 kr. farani s č. g. duh. pastirjem.

Za kako ubožno cerkev v Bosni ali Bulgariji: Iz Gorice, J. K. "zaboj z mašno obleko in kar gre zraven, 1 alba, nekaj rutic, telesnikov itd., 2 zvončka, 1 Marijina štatva.

Za afrikanski misijon: Dev. Urš. Šk. 1 gold. — Ternovska fara po č. g. župniku Fr. Karunu 39 gl.

Za misijone na Jutrovem: J. Nagode v nam. sv. l. 50 sld. — Neimen. v nam. sv. leta 50 sld. — H. Jama 50 sld. v nam. sv. l. — M. Trontelj 1 gl. v nam. sv. l. **Za bratovšino N. lj. Gospe presv. Serca:** F. J. Š. 50 sld.

Za sv. Detinstvo: Iz Polhevega gradca po č. g. župniku 30 gl. — Neimen. v namen sv. leta 5 gld. — G. J. 1 gl. — Bolan mož 1 gl., da bi mu otročiči sprosili zdravje. — Fr. Meglič 1 gl. s prošnjo, da bi Bog tudi njegove otroke ohranil v dušnem in telesnem zdravju. — H. Jama 50 sld. — Neimen. po č. g. J. Porentu 1 gl.

Za dobre namene: F. J. Š. 50 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Gg. Š - n v T, P. M. in G - k v B.: Oddali odpravnitvu, kamor vljudno prosimo pošiljavne zadeve naznanjati, ker vrednik nima nič tega v roki, kar tiče založništvo in pošiljanje. Sploh pa, ako se kaka neljuba pomota dogodi (kar je pri vsih časnikih, in včasih hudo nagajivo), jo odpravnitvo rado vravná, kar koli je v njegovi moči. Zato prosimo, naj bi častiti naročniki v enacih primérnejih ne jemali za zlo, toliko manj, ker prav velikrat zadolženje ni pri odpravnitvu. — F. J. Š.: Vse opravljeno; sv. maša bo v torek o 1/28 (če ne pride nepreviden zaderžek).